

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده دندانپزشکی
گروه بیماریهای دهان و پزشکی اجتماعی
طرح درس ترمی

عنوان درس : سلامت دهان و جامعه
مخاطبان: دانشجویان ترم اول دندانپزشکی
تعداد واحد: ۲ واحد (۱,۵ واحد نظری و ۰,۵ عملی) ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: دو شنبه ها- ساعت ۱۰ تا ۱۲
زمان ارائه درس: ساعت ۱۰ لغایت ۱۲ روزهای یکشنبه هر هفته نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲
مدرسین : دکتر حمیدرضا مظفری و کیومرث امیری سهم مدرسین : ۵۰٪ و ۵۰٪
درس پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس : Oral and public health

آشنایی دانشجویان با اصول کلی سلامت عمومی و جنبه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی آن در جامعه ، اصول پیشگیری از بیماریها و آشنایی با تشکیلات بهداشتی ، درمانی و آموزش پزشکی در ایران و سازمان های بین المللی بهداشتی ، آشنایی با سلامت و بهداشت دهان و دندان ، آشنایی با حوزه ها و رشته های مختلف دندانپزشکی می باشد .

اهداف کلی جلسات : هدف کلی از ارائه این دوره آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می باشد:

آشنایی دانشجویان با:

- ۱- کلیات، تعاریف و مفاهیم سلامت عمومی، و طیف سلامت
- ۲- مراقبتهای بهداشتی اولیه (PHC)
- ۳- اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی
- ۴- پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر و غیر واگیر
- ۵- سازمان جهانی بهداشت (WHO) ، شاخص های مهم
- ۶- وضعیت سلامت عمومی جهان از دیدگاه WHO
- ۷- سیستم سلامت کشور
- ۸- مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه
- ۹- نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور
- ۱۰- نیروهای سلامت دهان ، جایگاه و ارتباط با سایر نیروها
- ۱۱- آشنایی با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی
- ۱۲- سلامت و بهداشت دهان
- ۱۳- کلیات بهداشت محیط
- ۱۴- اصول مهارتهای مطالعه

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

۱- هدف کلی جلسه اول: آشنایی دانشجویان با کلیات، تعاریف و مفاهیم سلامت عمومی

اهداف ویژه جلسه اول: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۱- مفهوم سلامت عمومی را بیان کنند.
- ۱-۲- وظایف و کاربردهای سلامت عمومی را شرح دهند.
- ۱-۳- سلامت عمومی را از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت تعریف نمایند.
- ۱-۴- چشم انداز سلامت عمومی از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت را در هزاره سوم شرح دهند.
- ۱-۵- دامنه فعالیت‌های سلامت عمومی را بیان کنند.

۲- هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با مفاهیم سلامت و بیماری و سطوح پیشگیری

اهداف ویژه جلسه دوم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۲-۱- تعریف سلامت را از دیدگاه‌های مختلف بیان نمایند.
- ۲-۲- سلامت را از دیدگاه اکولوژیک بیان نمایند.
- ۲-۳- تعریف سازمان بهداشت جهانی را در خصوص سلامت بیان نمایند.
- ۲-۴- مفهوم آماری سلامت و موارد اشکال را توضیح دهند.
- ۲-۵- ابعاد چندگانه سلامت را بشناسد و برای آنها مثل‌های عینی ارائه دهند.
- ۲-۶- مفهوم بیماری، طیف و سیر طبیعی بیماری را شرح دهند.
- ۲-۷- پدیده کوه یخ بیماری را تعریف نمایند.
- ۲-۸- مدل‌های مختلف اکولوژیک نحوه ایجاد بیماری را ترسیم نمایند.
- ۲-۹- مفهوم عوامل خطر را توضیح و برای چند بیماری شایع تعدادی از عوامل خطر را بیان نمایند.
- ۲-۱۰- مرحله آمادگی برای ابتلاء به یک بیماری را توضیح و عوامل موثر بر آن را شرح دهند.
- ۲-۱۱- اصطلاحات مرحله ناتوانی بیماری‌ها تعریف نمایند.
- ۲-۱۲- مفاهیم پیشگیری و انواع مداخله را توضیح دهند.
- ۲-۱۳- انواع پیشگیری‌ها (ابتدایی - اولیه - ثانویه - ثالثیه) را تعریف و مصادیق عینی آن را شرح دهند.

۳- هدف کلی جلسه سوم: آشنایی دانشجویان با نظام مراقبت‌های اولیه سلامت PHC

اهداف ویژه جلسه سوم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۳-۱- بهداشت برای همه (HFA) را تعریف نمایند.
- ۳-۲- اصول و زیربنای سیاست بهداشت برای همه (HFA) را تشریح نمایند.
- ۳-۳- اصولی که به منظور تامین مراقبت‌های بهداشتی اولیه (HFA) باید مورد توجه باشد را تحلیل نمایند.
- ۳-۴- مداخلات ارتقایی، پیشگیری، درمانی و بازتوانی برای یک مشکل مربوط به سلامتی را طراحی کنند.
- ۳-۵- شاخص‌های جهانی ۱۲ گانه ارزشیابی بهداشت برای همه را توضیح دهند.
- ۳-۶- اهداف و استراتژی‌های بهداشت برای همه در قرن ۲۱ را توضیح دهند.
- ۳-۷- اصول اولیه PHC را تعریف و تشریح نمایند.
- ۳-۸- اجزاء و محتوای PHC را بیان نمایند.
- ۳-۹- سطوح مراقبت‌های بهداشتی را بیان و برای آنها مثال‌هایی ارائه نمایند.

۴- هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی

اهداف ویژه جلسه چهارم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۴-۱- واژه‌ها و اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و سلامت را شرح دهد
- ۴-۲- واژه‌ها و اصطلاحات رایج در اپیدمیولوژی و سلامت را بکار ببرد

۵- هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان با پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر و غیر واگیر

اهداف ویژه جلسه پنجم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۵ - سیر طبیعی بیماری هارا تشریح کند
- ۲-۵ - مراحل مختلف سیر طبیعی یک بیماری را توضیح دهد
- ۳-۵ - با مفهوم عوامل خطر Risk Factor بیماریها آشنا بوده و نمونه هایی از عوامل خطر قابل تغییر و غیر قابل تغییر را بیان نماید
- ۴-۵ - با مفهوم پیشگیری و سطوح مختلف آن آشنا باشد
- ۵-۵ - فعالیت های پیشگیرانه را تشریح و شناسایی نماید
- ۶-۵ - مداخلات پیشگیرانه در بروز بیماریها را طراحی و بکار گیرد

۶- هدف کلی جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با سازمان های فراملی در توسعه سلامت

اهداف ویژه جلسه ششم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۶ - تعریف و اهمیت اقدامات سلامت بین الملل را بیان نماید.
- ۲-۶ - نقش سازمان های فراملی در توسعه سلامت را تشریح نماید
- ۳-۶ - سازمان ها و صندوق هایی موثر در توسعه سلامت را نام برده و حیطه فعالیت آنان را تشریح نماید
- ۴-۶ - مهمترین مسئولیت های سازمان جهانی بهداشت (WHO) را بیان نماید

۷- هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با شاخص های سلامت، مفهوم بروز و شیوع و نحوه محاسبه آنها

اهداف ویژه جلسه هفتم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۷ - با مفاهیم مهم اندازه گیری شاخص های بیماری و سلامت آشنا باشد
- ۲-۷ - شاخص های بروز و شیوع را بشناسد و آنها را محاسبه نماید
- ۳-۷ - با شاخص های مهم سلامت آشنا بوده و آنها را محاسبه نماید

۸- هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با سیستم سلامت کشور و ساختار نیروی انسانی آن

اهداف ویژه جلسه هشتم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۸ - با نظام شبکه بهداشت و درمان کشور آشنا باشد
- ۲-۸ - با سطوح مختلف ارائه خدمات بهداشتی - درمانی در نظام شبکه بهداشت و درمان کشور آشنا بوده و فعالیت های آنان را تشریح نماید
- ۳-۸ - ساختار سازمانی شبکه بهداشت و درمان کشور را تشریح و مشخصات آن را بیان نماید
- ۴-۸ - با فعالیت های مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی، پایگاه های بهداشت و خانه های بهداشت و واحدهای زیر مجموعه آنها آشنا بوده و نمونه هایی از فعالیت های این واحدها را نام ببرد

۹- هدف کلی جلسه نهم: آشنایی دانشجویان با مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه

اهداف ویژه جلسه نهم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۹ - سطوح مختلف ارائه خدمت در شبکه بهداشتی درمانی کشور را تشریح نمایند.
- ۲-۹ - شرح وظایف سطوح مختلف ارائه خدمت در شبکه بهداشتی درمانی کشور را توضیح دهند.
- ۳-۹ - ضوابط گسترش واحدهای بهداشتی کشور را شرح دهند.

۱۰- هدف کلی جلسه دهم: آشنایی دانشجویان با نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور و نیروهای سلامت دهان، جایگاه و ارتباط

با سایر نیروها

اهداف ویژه جلسه دهم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۱۰ - سطح بندی و ادغام خدمات و ارائه خدمت از طریق نظام ارجاع را توضیح دهند.
- ۲-۱۰ - خصوصیات نظام ارائه خدمات بهداشتی کشور در زمینه مراقبت های بهداشتی اولیه را توضیح دهند.
- ۳-۱۰ - مشخصات و شرح وظایف خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی روستائی و جایگاه نیروهای سلامت دهان را تشریح نمایند.
- ۴-۱۰ - مشخصات و شرح وظایف مراکز بهداشتی درمانی شهری و پایگاه های بهداشتی و جایگاه نیروهای سلامت دهان را توضیح دهند.
- ۵-۱۰ - مشخصات و شرح وظایف مراکز بهداشت شهرستان ها و جایگاه نیروهای سلامت دهان را توضیح دهند.

۱۱- هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی دانشجویان با سلامت و بهداشت دهان و دندان

اهداف ویژه جلسه یازدهم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۱۱ با روند شکل گیری برنامه های بهداشت دهان و دندان آشنا باشد
- ۲-۱۱ استراتژیهای برنامه های بهداشت دهان و دندان در نظام شبکه سلامت کشور را تشریح نماید
- ۳-۱۱ شاخص های اپیدمیولوژیک برنامه های بهداشت دهان و دندان آشنا بوده و آنها را محاسبه نماید
- ۴-۱۱ با خصوصیات طرح ادغام بهداشت دهان و دندان در سیستم شبکه آشنا بوده و اصول و اهداف آن را بیان نماید

۱۲- هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی دانشجویان با اصول بهداشت محیط و عوامل محیطی مرتبط با سلامت (بهداشت آب)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم: در پایان دانشجویان قادر باشند

- ۱-۱۲ با اصول کلی بهداشت محیط آشنا باشد
- ۲-۱۲ تعدادی از شاخص های کلی بررسی بهداشت محیط را بیان و آنها را تشریح نماید
- ۳-۱۲ اصول کنترل عفونت در دندانپزشکی را بیان و بکار گیرد
- ۴-۱۲ اهمیت آب آشامیدنی سالم را توضیح دهند.
- ۵-۱۲ بیماری های منتقله از طریق آب را لیست نمایند.
- ۶-۱۲ استانداردهای کیفیت میکروبی آب را تعریف نمایند.
- ۷-۱۲ گروههای مختلف بیماریها که آب در انتقال آن نقش دارد را نام ببرند.

۱۳- هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی دانشجویان با اصول مهارتهای مطالعه

اهداف ویژه جلسه سیزدهم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۱۳ تعریف و اهمیت و مهارتهای مطالعه را بیان نماید.
- ۲-۱۳ با اصول مهارتهای مطالعه آشنا باشد .

۱۴- هدف کلی جلسه چهاردهم: آشنایی دانشجویان با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی

اهداف ویژه جلسه چهاردهم: در پایان دانشجویان قادر باشند:

- ۱-۱۴ با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی آشنا باشد .
- ۲-۱۴ دانشجو بتواند با بیمار و دانشجویان سال های بالاتر ارتباط مناسب برقرار کند
- ۳-۱۴ دانشجو بتواند اطلاعات دموگرافیک پرونده بیمار را تکمیل کند .

منابع:

- ۱- درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی ، تالیف پارک (آخرین ویرایش)
- ۲- کتاب جامع بهداشت عمومی (سه جلد) .تالیف اساتید دانشگاه های علوم پزشکی کشور ،انتشارات ارجمند ،آخرین چاپ.. (فصل های منطبق با سر فصل درس سلامت دهان و جامعه)
- ۴- شبکه مراقبت های اولیه بهداشتی در ایران ، دکتر کامل شادپور ، انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور (آخرین ویرایش)
- ۵- سیمای بهداشت شهرستان ، دکتر سیروس پیله رودی ، انتشارات گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور(آخرین ویرایش)
- ۶- گزیده ای از مبانی دندانپزشکی جامعه نگر (آخرین ویرایش) ترجمه کتاب Essential Dental Public Health, Daly, et al.(last edition)

روش تدریس و یادگیری :

روش تدریس بصورت سخنرانی و با استفاده از اسلاید و وایت برد، توام با طرح سوال می باشد. به منظور ایجاد مشارکت دانشجویان در امر یادگیری در خلال سخنرانی از شیوه پرسش و پاسخ و بحث استفاده می شود. و هم چنین حضور در بخشهای دانشکده دندانپزشکی و ایفای نقش

وسایل آموزشی:

کلاس مناسب با امکانات دیداری – شنیداری (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وایت برد یا تخته هوشمند)

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز	حداقل ۲ بار از هر دانشجو در طول ترم پرسش شفاهی خواهد شد (در ابتدای هر جلسه از تعدادی از دانشجویان از جلسه قبل)	۱۰٪	///////	///////
آزمون میان ترم	کتبی: MCQ و تشریحی	۳۰٪	بعدا اعلام می شود	
آزمون پایان ترم	کتبی: MCQ و تشریحی	۶۰٪	طبق اعلام آموزش دانشکده	
حضور فعال در کلاس	غیبت طبق مقررات آموزش برخورد می گردد.			

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو یان:

حضور به موقع و منظم در کلاس
مشارکت فعال در مباحث ارائه شده در کلاس
پاسخ به سوالات پرسیده شده در حین تدریس
خاموش نگهداشتن تلفن همراه

رعایت بند الف ماده ۳ رفتار حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاههای علوم پزشکی کشور به شرح ذیل:

ماده ۳- رفتار حرفه ای

الف - الزامات کلی دانشجویان در محیط های آموزشی پژوهشی:

۱-۳ - دانشجویان باید از ایجاد هر گونه اخلاق به هنگام تدریس خودداری نمایند؛ **مصادیق اخلاق** در هنگام تدریس **مانند:**

۱-۳-۱) ورود به کلاس بعد از مدرس

۱-۳-۲) خوردن و آشامیدن

۱-۳-۳) بلند صحبت کردن، خندیدن و ایجاد سر و صدا

۱-۳-۴) استفاده از تلفن همراه و سایر وسایل صوتی و تصویری

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس:

دکتر حمید رضا مظفری و کیومرث امیری

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: ۱۴۰۲/۰۷/۰۸

جدول زمانبندی درس سلامت دهان و جامعه
 ۱،۵ واحد نظری و ۰،۵ واحد عملی - نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲
 روز و ساعت جلسه : یکشنبه ساعت ۱۲ تا ۱۰ - کلاس ۳

جلسه	تاریخ	موضوع	مدرس
۱	۱۴۰۲/۰۷/۰۹	کلیات، تعاریف و مفاهیم سلامت عمومی، و طیف سلامت	کیومرث امیری
۲	۱۴۰۲/۰۷/۱۶	مراقبتهای بهداشتی اولیه (PHC)	" "
۳	۱۴۰۲/۰۷/۲۳	اصطلاحات متداول در بهداشت عمومی	" "
۴	۱۴۰۲/۰۷/۳۰	پیشگیری و کنترل بیماریهای واگیر و غیر واگیر	" "
۵	۱۴۰۲/۰۸/۰۷	سازمان جهانی بهداشت (WHO) ، شاخص های مهم	" "
۶	۱۴۰۲/۰۸/۱۴	وضعیت سلامت عمومی جهان از دیدگاه WHO	" "
۷	۱۴۰۲/۰۸/۲۱	سیستم سلامت کشور، مراکز بهداشتی درمانی و واحدهای تابعه	" "
۸	۱۴۰۲/۰۸/۲۸	نیروی انسانی در سیستم سلامت کشور نیروهای سلامت دهان ، جایگاه و ارتباط با سایر نیروها	دکتر مظفری
۹	۱۴۰۲/۰۹/۰۵	سلامت و بهداشت دهان	دکتر مظفری
۱۰	۱۴۰۲/۰۹/۱۲	کلیات بهداشت محیط	کیومرث امیری
۱۱	۱۴۰۲/۰۹/۱۹	اصول مهارتهای مطالعه	دکتر مظفری
۱۲	۱۴۰۲/۱۰/۰۳	آشنایی با رشته دندانپزشکی و نیازهای آموزشی	دکتر مظفری